

Finnish A: literature – Standard level – Paper 1
Finnois A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Finés A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Wednesday 10 May 2017 (afternoon)

Mercredi 10 mai 2017 (après-midi)

Miércoles 10 de mayo de 2017 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Kirjoita opastettu analyysi **jommastakummasta** tekstistä. Vastauksesi tulee kohdistua kumpaankin esitettyyn kysymykseen.

1.

Viimeinen kesä

He ovat matkalla rannalle, sille ainoalle joka tästä kaupungista löytyy. Tuuli on lomalla tänään, ilma on lämmintä ja pysähtynyttä. Aurinko hoitaa hommansa, vaikka on sunnuntai.

Poika kantaa repussa kummankin pyyhkeet.

Tämä on heidän viimeinen kesänsä; viimeinen kesä, ennen kuin kaikki muuttuu.

- 5 Elokuussa tyttö lähtee kiertämään Englantia eikä hän tule takaisin samanlaisena. Hän pussaa Edwardia pubissa ja tunnustaa kaiken pojalle.

Hän istuu punaisessa bussissa toisessa kerroksessa ja itkee isälle puhelimesta, ei huomaa Buckinghamin palatsia eikä Trafalgar Squaren mainosvaloja. Isä sanoo, ettei kaikkea tarvitse aina kertoa toiselle.

- 10 Sitä tyttö ei vielä tiedä.

Hän on luvannut lähettää pojalle kortin jokaisesta kaupungista.

Poika pitää tyttöä kädessä koko matkan. He näkevät laiskat lehmät ja pellot, jotka kehystävät heidän lapsuutensa, he näkevät virkeät koivut, romahtamaisillaan olevan ladon ja variksen joka lentää heidän ylitseen. Elokuun lopussa tulee myrsky ja puut kaatuvat ihmisten pihaille, mutta sitä he eivät osaa ennustaa. He aikovat mennä rannalle niin kuin muutkin nuoret, maata pyyhkeillä vierekkäin ja piirrellä tähtiä toistensa selkään.

- 15 He uskovat, että tällaiset kesät jatkuvat ikuisesti; että tämä kylä pysyy aina samanlaisena, ja tytön posket, ja pojan suu. He kulkevat ohi autioiden talojen ja väsyneiden aitojen, kaikkien paikkojen joihin he ovat tottuneet. Tuossa risteyksessä tyttö kertoi isän sydänsairaudesta, tuolla parkkipaikalla he söivät samaa jäätelöä, tuo tie vie Valojärvelle, tytön kesämökille.

- 20 Siellä poika oppi todella tuntemaan hänet, hänen uniset silmänsä aamulla, hänen utuiset kasvonsa savusaunan hämärässä.

Poika katsoo tyttöä tarkkaan. Tytön silmät ovat suuret ja tummanvihreät.

Mä en ole missään nähnyt yhtä kaunista ihmistä kuin sinä, poika sanoo.

- 25 Tyttö puristaa pojan kättä ja hymyilee, yksi etuhammas hieman vinossa, sen huomaa tietyyssä valossa, ja juuri siksi poika rakastaa tuota hymyä.

He kävelevät reippaasti pitkin suoraa tietä, joka näyttää jatkuvan ikuisuuksiin niin kuin kaikki tiet näillä seuduilla. Heillä on kiire kasvaa aikuisiksi, heidän on tehtävä suunnitelmia tulevaisuutta varten: He pääsevät ylioppilaisiksi samana keväänä ja heistä otetaan iloisia valokuvia urheilutalon pihalla, heidän lakeissaan jo loraus samppanjaa, elämä kuplivaa ja hyvää. Poika lähtee armeijaan ja tyttö yliopistoon, kotikylä vilahtaa junan ikkunassa, maisemat muuttuvat jyrkemmiksi, heidän isänsä ja äitinsä jäivät odottamaan heitä. Poika soittaa tytölle teltan takaa ja kuiskaa kaipauksensa tytön korvaan, he kirjoittavat toisilleen joka viikko, poika näyttää vakavalta sotilaspuvussaan, tyttö kertoo millaisten ihmisten kanssa hän nykyään syö lounasta. Syksyllä poika pääsee opiskelemaan samaan kaupunkiin kuin tyttö ja he muuttavat asuntoon, josta näkee Kallion kirkon ja keltaiset puut. Siellä ei lehmä juttele heille eikä heinä kutita nenää, siellä meri hengittää vapaasti ja kahviloissa soitetaan valkoista pianoa.

- 35 He eivät vielä tiedä, mitä ennen ylioppilaisjuhliä tapahtuu. On kesän alku, lämmin aamu, taivas sileänä sinestä. He lojuvat pojan huoneessa, eivät ole syöneet muroja, eivät vielä halua tarttua uuteen päivään. Tyttö makaa pojan päällä ja nuolaisee unista kaulaa, he ovat jo unohtaneet Edwardin, tai yrittävät unohtaa, he nauravat jollekin mitä eivät enää myöhemmin muista. Sitten he ovat pitkään hiljaa, tyttö katoaa ajatuksiinsa, muistaa kehystetyn rukouksen isän ja äidin makuuhuoneesta.

Herra on minun paimeneni, ei minulta mitään puutu.

- 40

45 Hän alkaa muistella psalmia, miten se menikään, viheriäisille niityille hän vie minut
lepäämään, virvoittavien vetten tykö hän minut johdattaa, hän virvoittaa minun sieluni, hän ohjaa
minut oikealle tielle nimensä tähden.

Hän toistaa tuota psalmia mielessään tietämättä miksi, niin kauan kunnes kuuluu pirinää.
50 Pojan äiti vastaa iloisesti puhelimeen, mutta pian sävy muuttuu. Hän koputtaa oveen kolme
kertaa, tyttö näkee kaiken hänen ilmeestään.

Taina Latvala, *Ennen kuin kaikki muuttuu* (2015)

- (a) Millä tavoilla tytön ja pojan välinen suhde muuttuu novellikatkelman aikana?
- (b) Analysoi ja tulkitse tekstin miljöön kuvausta ja sen seurauksia.

2.

Takamailla

- Illat istun ikävissä,
kankaita aurinko punertaa,
aatos toivon siivillä lentää
viheriäisen metsän taa.
- 5 Siellä vuorten tuolla puolen
maailman suonet pulppuaa,
siellä kyliä, kirkkoja kiiltää,
laaksoissa virtoja vaahtoa.
- 10 Täällä kolkon korven mailla
kuusikot raskaasti huminoid,
tumma puro vehoista vilkkuu,
kurjen kuikutus suolta soi.
- 15 Tääll' on outo naurun kaiku,
naapurin silmäkin vierastaa,
mykkä ystävä kyntää ja kylvää,
halla viljassa vaeltaa.
- 20 Tuudin lasta polvellani,
– hallako puhtaan pulmuni saa? –
Aatos syntyy ja aatos lentää
viheriäisen metsän taa.

Larin-Kyösti, *Kylän lauluja* (1898)

- (a) Analysoi ja tulkitse runossa käytettyjä tyyllillisiä piirteitä ja niiden vaikutusta miljöön kuvaukseen.
- (b) Millä tavoilla runon minän yksinäisyyttä kuvataan?
-